

OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica,
Podružnica Zgornja Ložnica
Zgornja Ložnica 20, 2316 Zgornja Ložnica

STEPIŠNIKOVA

mal'ca

Turizmu pomaga lastna glava
Šolsko leto 2023/2024

Avtorice: Maša Jelenko, Lina Pirš, Iza Zafošnik, Nika Košič, Manca Frešer, Eva Venguš, Vita Brence, Amadeja Leva, Taja Juhart, Brina Kandut

Mentorici: Neva Klaneček, univ. dipl. psih., Tanja Kamenšek, prof.

Zgornja Ložnica, februar 2024

ŠOLA: OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica, Podružnica Zgornja Ložnica, Zgornja Ložnica 20, 2316 Zgornja Ložnica

Telefon: 02/8430202

e-pošta: info@ospo-slb.si

NASLOV RAZISKOVALNE NALOGE: Stepišnikova mal'ca

Avtorice:

Maša Jelenko, 8. E

Nika Košič, 8. E

Amadeja Leva, 8. E

Manca Frešer, 8. E

Lina Pirš, 7. D

Iza Zafošnik, 7. D

Taja Juhart, 7. D

Vita Brence, 9. E

Eva Venguš, 9. E

Brina Kandut, 9. E

Mentorici: Neva Klaneček, univ. dipl. psih., Tanja Kamenšek, prof.

POVZETEK

Skozi Zgornjo Ložnico se vije nekaj posebnega - Stepišnikova pohodna pot, ki nas popelje skozi slikovite koticke naših krajev in bogate naravne znamenitosti. Imenovana je po pravem zgornjeložniškem junaku, prvem potujočem knjižničarju, Lovru Stepišniku. Pot je že pred več leti pripravilo Turistično društvo Zgornja Ložnica, a ni nikoli prav zaživela. Upamo, da bo naša ideja o »znamki« turističnih spominkov **Stepišnikova mal'ca** pripomogla k temu, da bo pot ponovno oživela in postala prepoznavnejša. Vsekakor pa smo prepričani, da bo obogatila turistično ponudbo našega kraja in podprla lokalne pridelovalce. Kaj pa naša Mal'ca sploh je? Stepišnikova mal'ca so majhni prigrizki, okusni spominki iz lokalnih sestavin v trajnostni embalaži. Vas zanima več? Vabimo vas, da nadaljujete z branjem naše naloge.

KLJUČNE BESEDE: Stepišnikova pohodna pot, Stepišnikova mal'ca, Zgornja Ložnica, bučna semena, ovseni piškoti z medom, granola

KAZALO

1. UVOD	4
1.1. Prvi potujoči knjižničar	4
1.2. Stepišnikova pohodna pot.....	4
2. CILJI TURISTIČNE NALOGE	5
3. STEPIŠNIKOVA MAL'CA	6
3.1. Izdelki pod imenom Stepišnikova mal'ca	6
3.2. Logotip znamke Stepišnikova mal'ca.....	7
3.3. Izgled kulinarčnih spominkov	7
3.4. Izdelava prvih izdelkov Stepišnikove mal'ce.....	7
4. POHOD PO STEPIŠNIKOVI POTI	9
5. PROMOCIJA	12
6. FINANČNI NAČRT	13
7. ZAKLJUČEK	14
7.1. Načrt predstavitve na turistični tržnici	14
8. VIRI IN LITERATURA	15

1. UVOD

V naši letošnji turistični nalogi smo pripravile idejo za prvo znamko turističnih kulinarčnih spominkov našega kraja. Poimenovali smo jo po lokalnem junaku. Povezale smo lokalne pridelovalce s Turističnim društvom Zgornja Ložnica in dogajanje v našem kraju popestrile s pohodom po Stepišnikovi poti.

Zgornja Ložnica je majhna vas z veliko kulturnimi znamenitostmi in naravnimi bogastvi. Šteje približno 1200 prebivalcev. Včasih se je imenovala Venčeselj. Ta kraj je zelo gostoljuben in prijeten že od časov Lovra Stepišnika, po katerem smo našo nalogo in idejo tudi poimenovali. Ste že slišali zanj?

1.1. Prvi potujoči knjižničar

Lovro Stepišnik je bil pohorski mlinar s košem polnim knjig. Živel je v 19. stoletju. Bil je prvi potujoči knjižničar, ne samo na Slovenskem, po nekaterih virih celo v tem delu Evrope. Živel je v Zidarjevem mlinu na Zgornji Ložnici (Kocutar, 2022).

Stepišnikov mlin je bil shajališče vaščanov, pripovedovalcev in pesnikov. Stepišniku, ljubitelju slovenske pisane besede, so ljudje prinašali knjige (Titl, 2006). Lovro jih je začel zbirati in posojati pohorskim kmetom, nekatere je tudi prepisal. Leta 1863 je s pomočjo dr. Josipa Vošnjaka ustanovil Bralno društvo pod Pohorjem in **prvo slovensko potujočo knjižnico** Slovensko bukvarnico. **Knjige je nosil v košu od kmetije do kmetije** in jih posojal. To je počel sam ali pa s pomočjo moža s košem, ki ga je poslal po okoliških vaseh (Vozel in Badovinac, 2011). Hodil je po Zgornji Ložnici, Tinjski Gori, Gladomesu in Kostanjevcu (Titl, 2006).

*Slika 1: Lovro Stepišnik
(narisala Brina Kandut)*

1.2. Stepišnikova pohodna pot

Lovro Stepišnik je svoje čase torej prehodil številne poti in širil znanje po Pohorju. Prav zato so v Turističnem društvu Zgornja Ložnica pripravili pohodno pot poimenovano prav po njem – **Stepišnikovo pohodno pot**. Danes tako lahko sledimo njegovim korakom (TD Zgornja Ložnica, 2017).

V TD Zgornja Ložnica je z ureditvijo poti želelo oživeti kulturno dediščino domačega kraja, krepiti zavedanje o naravni in kulturni dediščini ter vrednotah, ki jih predstavlja dediščina, vzbuditi zanimanje za kulturno dediščino pri otrocih in mladih ter razvijati trajnostni turizem s kulturno dediščino v domačem kraju (TD Zgornja Ložnica, 2017). Kljub njihovem trudu se zdi, da pot ni nikoli v celoti zaživela. Že na bistriškem ta pot ni med najbolj poznanimi. V nadaljevanju bomo poleg ideje za Stepišnikovo mal'co predstavile tudi našo idejo za organiziran pohod po Stepišnikovi poti, poln iger, kulinarike in zabave. Menimo, da bi bila vsakoletna organizacija podobnega dogodka najboljša reklama za Stepišnikovo pot.

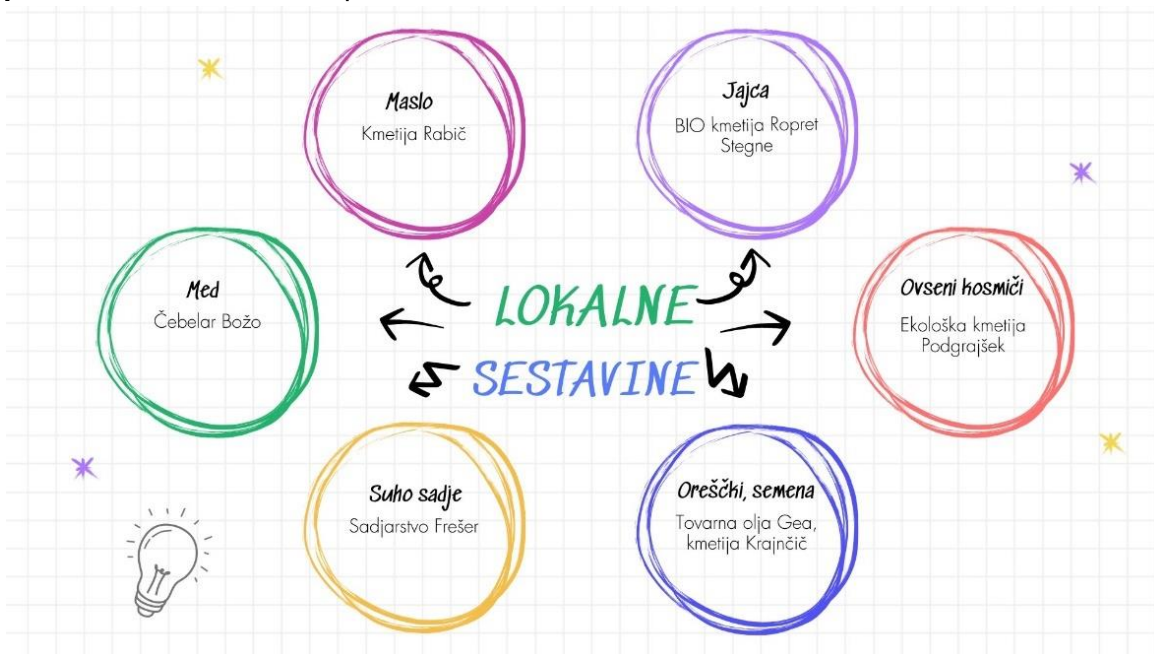
Menimo, da bi bila ta pohodna pot lahko odlična priložnosti za okušanje lokalnih dobrot z okoliških kmetij, mimo katerih nas popelje.

2. CILJI TURISTIČNE NALOGE

- * Obuditi Stepišnikovo pohodno pot.
- * Oblikovati spominek, ki povezuje Zgornjo Ložnico in Stepišnikovo pohodno pot – Stepišnikova mal'ca.
- * Pripraviti idejo za promocijski dogodek, ki povezuje pohodno pot, lokalne pridelovalce in naš spominek.
- * Želimo zbrati aktivnosti, ki bodo obiskovalce našega kraja sprostile, umirile, zabavale in napolnile z energijo.
- * Želimo povezati različne ponudnike turističnih storitev, ki delujejo v naši okolici.

3. STEPIŠNIKOVA MAL'CA

V naših krajih je veliko kmetij in lokalnih pridelovalcev, ki ponujajo zdravo in ekološko pridelano hrano. Naša ideja je, da bi vse te povezali in v kraju ustvarili **znamko turističnih kulinarčnih spominkov** pripravljenih iz njihovih pridelkov. Poimenovali bi jo po Lovru Stepišniku – **Stepišnikova mal'ca**. Glavni pridelovalci v okolici so:

3.1. Izdelki pod imenom Stepišnikova mal'ca

Zbrale smo nekaj idej, kaj vse bi lahko iz zgoraj predstavljenih sestavin naredili in ponudili za prodajo. Odločile smo se za več izdelkov, saj želimo, da lahko vsak najde nekaj zase.

Slika 2. Izdelki in sestavine Stepišnikove mal'ce.

Upoštevale smo tudi predloge TIC Slovenska Bistrica, ki so za člane turističnih krožkov pripravili vodenje s poudarkom na trajnostnem turizmu. Popeljali so nas tudi do Tovarne olja Gea, iz katere je ravno takrat dišalo po bučnih semenih. Z učiteljico Tino Čadež, profesorico predmetov povezanih s prehrano, smo staknile glave in razmislile, kako bi lahko bučna semena dobila v

Stepišnikovi mal'ci še pomembnejšo vlogo. Odločile smo se, da bodo poleg **piškotov** in **granole** eden izmed izdelkov znamke Stepišnikova mal'ca tudi **karamelizirana bučna semena**.

3.2. Logotip znamke Stepišnikova mal'ca

V naslednjem koraku smo izdelale nekaj logotipov za našo znamko turističnih spominkov. Logotip, ki ga bomo uporabile, smo izbrale z glasovanjem. Izbran je bil prvi, tisti z največ zelene barve. Ta logotip predstavlja zeleno naravo našega kraja in slastnost kulinaričnega spominka.

Slika 3: Logotip za znamko Stepišnikova mal'ca.

3.3. Izgled kulinaričnih spominkov

Naše izdelke smo skicirale, kako naj bi po naše Stepišnikova mal'ca izgledala.

Slika 4: Stepišnikova mal'ca - piškoti, granola, granola ploščica in karamelizirana bučna semena (narisali Lina Pirš in Brina Kandut).

Odločile smo se, da bo poleg logotipa prepoznaven znak Stepišnikove mal'ce tudi **EKO embalaža**. Prigrizke smo pakirale v steklene kozarce in v nebeljene papirnate vrečke.

3.4. Izdelava prvih izdelkov Stepišnikove mal'ce

Naša želja je, da bi za vse povezano s Stepišnikovo mal'co poskrbeli v Turističnem društvu Zgornja Ložnica, skupaj s TIC Slovenska Bistrica. Izdelki bi se proizvajali pri lokalnih pridelovalci:

- TD Zgornja Ložnica bi se lahko za izdelavo karameliziranih bučnih semen dogovorilo s Tovarno olja Gea, kjer podobne, a ne takšne izdelke, že izdelujejo.

- Granolo, granola ploščino in piškote bi lahko izdelovali pri katerem izmed sodelujočih lokalnih pridelovalcev (npr. Sadjarstvo Frešer, Čebelarstvo, Gostilna pri Janezu ...). Za dogovor bi poskrbeli v TD Zgornja Ložnica.

Za potrebne materiale za pakiranje izdelkov bi poskrbeli na TD Zgornja Ložnica, ki bi priskrbelo etikete z logotipom in predlagano EKO-embalažo.

Slika 5: Izdelki Stepišnikove mal'ce.

Slika 6: Izdelki Stepišnikove mal'ce.

4. POHOD PO STEPIŠNIKOVI POTI

Našo turistično znamko bomo prvič predstavili na promocijskem pohodu, ki bi ga spremljali tudi člani Turističnega krožka Zgornja Ložnica in Turističnega društva Zgornja Ložnica. Za dogodek smo izbrali datum: 7. september 2024.

Ob poti bomo postavili promocijske točke, na katerih se bodo predstavljali lokalni pridelovalci hrane, na voljo pa bo tudi Stepišnikova mal'ca. Vsak postanek bo priložnost za učenje, fotografiranje in okušanje lokalnih specialitet. Točke bodo popestrile tudi stare igrice našega kraja, skozi katere bodo obiskovalci spoznavali sestavine Stepišnikove mal'ce. Pohodniki se bodo lahko razdelili na manjše ekipe in sodelovali v igrah, ki se bodo odvijale tekom poti. Vsi iz zmagovalne ekipe bodo domov odnesli brezplačen paket Stepišnikove mal'ce.

Slika 7: Zemljevid Stepišnikove pohodne poti (vir: TD Zgornja Ložnica).

Tabela 1: Potek pohoda po točkah

Točka	Aktivnost	Kdo/kako
Zbiranje	Pozdrav Lovra Stepišnika	Pohodniki se ob 9.00 zberejo pri Gostilni pri Janezu. Najprej jih pozdravi Lovro Stepišnik. Prosi jih, da mu pomagajo odnesti koš knjig po ložniških kmetijah.
2. točka	Stojnica s Stepišnikovo mal'co	Članice turistične krožka Zgornja Ložnica
3. točka	Dramska igra Stepišnikova mal'ca (besedilo na naslednji strani)	Članice turistične krožka Zgornja Ložnica

4. točka	Igra z orehi	Članice turistične krožka Zgornja Ložnica – potek: Z eno roko držiš košaro z drugo z drevesa nabiraš orehe (orehe na drevesu in pod drevesom pred začetkom skrivi Vita, ki skrbi za igro), utrgaš lahko največ en oreh na enkrat in ga daš v košaro (traja pol minute). Zmaga tisti z največ orehi.
5. točka	Predstavitev lokalnih pridelovalcev	Stojnice z izdelki lokalnih pridelovalcev.
6. točka	Igra bučnice	Na znak odpreš bučo in jo z žlico začneš trebiti, lahko strgaš le z žlico in ne z roko, v 25 sec. moraš iztrebiti čim več semen in jih odložiti na krožnik.
7. točka	Stojnica s Stepišnikovo mal'co	Članice turistične krožka Zgornja Ložnica
8. točka	Igra škatla presenečenja	Članice turistične krožka Zgornja Ložnica (za igro skrbi Amadeja) – potek: Imeli bomo tri škatle in v vsaki bo nek predmet povezan s Stepišnikovo mal'co, tekmovalci se ga bodo lahko dotaknili le z roko in ugotoviti, kaj ta predmet je in zapišejo na listič (zmagajo vsi, ki ugotovijo vse tri).
9. točka	Igra z jabolki	Članice turistične krožka Zgornja Ložnica (za igro skrbi Manca) – potek: Roke imaš za hrbtom in z usti poskušaš ujeti jabolko. Ko začneš, začne teči čas in poskušaš v čim krajšem času ujeti jabolko (zmaga tisti, ki to naredi najhitreje).
10. točka	Stojnica s Stepišnikovo mal'co	Članice turistične krožka Zgornja Ložnica
11. točka	Predstavitev TD Zgornja Ložnica	Nastop Ložniških ufarc.
12. točka	Predstavitev lokalnih pridelovalcev	Stojnice z izdelki lokalnih pridelovalcev.
Zaključek	Zbiranje pred Gostilno pri Janezu	Članice turistične krožka Zgornja Ložnica. Razglasitve zmagovalcev. Zahvala Lovra Stepišnika.

Tabela 2: Zadolžitve za pripravo prizorišča

KDO	KAJ
Maša	Skrbi za posebne goste
Nika	Skrbi za vse druge obiskovalce
Vita in Amadeja	Pripravljata stojnice
Brina in Eva	Poskrbita za hrano (Stepišnikova mal'ca)
Iza in Lina	Okrasitev začetnega in končnega prizorišča
Manca in Taja	Poskrbita za vse table in vskočita, kjer je potrebno

DRAMSKA IGRA: Stepišnikova mal'ca

Lovro s košaro polno knjig na hrbtu hodi po Stepišnikovi poti in si poje. Nasproti pride soseda.

Lovro: Dober den gospa Frančka, bi si mogoče sposod'li knjigo?

Francka: Ja, seveda! Že dolgo te ni blo mimo (Francka razmišlja, katero knjigo si bi izposodila.)

Francka (vzame knjigo): Tota mi je všeč.

Francka (razmišlja): Ja, nekak se ti morem zahvalit.

Lovro: Saj ni treba.

Francka (iz torbe vzame culico): Tu maš orehe.

Lovro: Najlepša hvala! Mal'ca bo pa zdaj prav pasala. Srečno!

Francka: Dijo.

Lovro pride do kočice na hribu in potrka.

Lovro (večkrat potrka, a se nihče ne oglasi): Dober dan! Gospa Jožica! A ste doma gospa Jožica?

Jožica: Jezus nadi, sej te slišim! Kaj hočeš?

Lovro: Bi si sposod'li kako knjigo?

Jožica: Ja, to pa bi res. Toto bom mela. (vzame knjigo iz vrha košare)

Jožica (mu da vrečo bučnih semen): Na, tu maš, za knjigo. Pa pridi drug mesec spet tu mimo.

Lovro: Uuuu, hvala vam. Pridem, mejte dober dan.

Jožica: Adijo.

Lovro: (potrka)

Terezija: Lovro, ka te ti hočeš?

Lovro: Knjige sem prinesu.

Terezija: Joj, pa ne že spet. Knjige? Kake knjige?

Lovro (Stopi korak nazaj): Zanima me, če si bi sposod'li kako knjigo?

Terezija: Te pa pokaž, kere te maš.

Lovro (odloži koš na tla in dovoli Tereziji, da pobrska po njem): Toti vaš hrib je pa k'r strmi, moj koš pa težki. Sem skoraj izdehno, ko sem hodo gor. Bi lahko dobu kaj, da malo pridem k sebi?

Terezija: Ja, eno šibo!

Lovro prestrašeno pogleda.

Terezija: Eh, hecala sem se. Tota mularija ne zastopi nič heca. Tu maš neke jajc. Pa prijži še kaj okoli.

Lovro: O, hvala! Nasvidenje gospa Terezija.

Lovro hodi domov in si poje.

Lovro: Ka sploh lahko naredim iz totih sestavin? Če imam še ke masla in moke doma, lahko naredim kekse.

Lovro dela testo za piškote.

Lovro (piškote da v pečico): Končno sem jih naredo, sam spečt se morajo.

Lovro (pogleda vrečko z bučnimi semeni): S totimi pa vem, ke bom naredo!

Lovro (poskusi piškote): Mmmmm, to so najboljši kekxi, kaj sem jih kdaj koli jedel. Pa še bučnice poleg. To morajo vsi probati.

Lovro (pogleda proti pohodnikom): Na, vzemite, vzemite.

Avtorica: Maša Jelenko - prirejeno po *Lovro s košem gre* (Šega Crnič, 2016)

5. PROMOCIJA

Izdelale smo promocijski letak in promocijski plakat za naš dogodek.

Slika 8: Letak za promocijo Zgornje Ložnice in Stepišnikove mal'ce.

Slika 9: Promocijski plakat.

Naš dogodek bomo skupaj s TD Zgornja Ložnica oglaševale v:

- tiskanih medijih (Panorama, Štajerski Tednik, Bistričan, Informator);
- na spletu (spletna stran Zgornje Ložnice, TIC Slovenska Bistrica, spletne strani sodelujočih lokalnih pridelovalcev, Facebook, Instagram, pripravile smo tudi kratke videe za TikTok);
- po lokalnih radijskih postajah (tudi šolski radio);
- s promocijskimi plakati, obešenimi v okoliških krajih.

Naša ideja je, da bi bilo mogoče Stepišnikovo mal'co kupiti v vseh trgovinah in gostiščih v našem kraju (Gostilna pri Janezu, Dnevni bar Gams, Gora pod Lipo, Taček), na voljo bi bili pri lokalnih pridelovalcih, pri katerih smo dobile sestavine za našo Mal'co. Prodajala bi se tudi v turističnih trgovinah v Slovenski Bistrici.

Ideje za posebne goste na našem otvoritvenem pohodu: vodstvo podjetja Impol in Kety Emmi, TIC Slovenska Bistrica, predstavniki Turistične zveze Slovenije, ravnateljica, župan Slovenske Bistrice, predsednica Republike Slovenije, predsednik krajevne skupnosti Zgornja Ložnica, podžupana Slovenske Bistrice ...

6. FINANČNI NAČRT

Tabela 3: Predvidena cena surovin za izdelke.

Izdelek	Lokalni pridelovalci	Cena
Ovseni kosmiči	Ekološka kmetija Podgrajšek	0,59 € na 500 g
Orehi	Kmetija Krajnčič	7,02 € na 1 kg
Lešniki	Kmetija Krajnčič	14,95 € na 1 kg
Maslo	Kmetija Rabič	1,69 € na 250 g
Bučna semena	Tovarna olja Gea	3,99 € na 200 g
Jajca	Bio kmetija Ropret Stegne	1,99 € na karton
Med	Čebelar Božo	10,00 € na 900g
Jabolčni krljji	Sadjarstvo Frešer	4,00 € na 300 g
Rozine	Sadjarstvo Frešer	0,80 € na 200 g

Tabela 4: Predvidena cena embalaže za izdelke.

Izdelek	Dobavitelj	Cena
Stekleni kozarci s pokrovi	Kmetijska trgovina Mihaela	3,79 € na 6 kosov
Papirnate vrečke	Embalažko	0,14 na kos
Etikete logotip (fi 50 mm)	Tiskarna Ekart/Embalažko	0,10 € na kos

Tabela 5: Predvidena cena Stepišnikove mal'ce.

Izdelek	Cena
Piškotji (200 g)	2,50 €
Granola (200 g)	2,50 €
Granola tablica (40 g)	1,00 €
Karamelizirana bučna semena (100 g)	3,00 €

7. ZAKLJUČEK

V nalogi »Stepišnikova mal'ca« smo razvile idejo, kako z znamko kulinarčnih spominkov povezati lokalne pridelovalce in druge podjetnike ter obogatiti turistično ponudbo našega kraja. Menimo, da je Lovro Stepišnik premalo uporabljen v povezavi s turistično ponudbo našega kraja, zato smo prav njemu dale glavno vlogo. Oblikovale smo tudi načrt za voden pohod po Stepišnikovi pohodni poti, ki je poln zabavnih aktivnosti. Upamo, da se bo dogodek v našem kraju obdržal in vsako leto rasel.

Tekom leta smo se s turističnim krožkom naučile tudi, kako oblikovati in raziskovati različne ideje, najti skupno rešitev, pisati zgodbe, snemati reklame in še veliko drugih stvari.

Upamo tudi, da se naša Stepišnikova mal'ca začne prodajati in da postane prepoznavna znamka našega kraja. Upam tudi, da nas obiščete na turistični tržnici.

7.1. Načrt predstavitve na turistični tržnici

Na turistični tržnici bomo našo idejo predstavljale skupaj z »Lovrom Stepišnikom«, ki nas je pozdravil tudi v našem promocijskem videu. Na stojnici bodo razstavljeni izdelki Stepišnikova mal'ca. Popestriale jo bomo tudi z eno izmed treh iger, ki se bodo odvijale tudi na našem pohodu. Drugo pa naj ostane presenečenje.

Vse izdelke in vse potrebno za stojnico bomo članice turističnega krožka izdelale same v šoli.

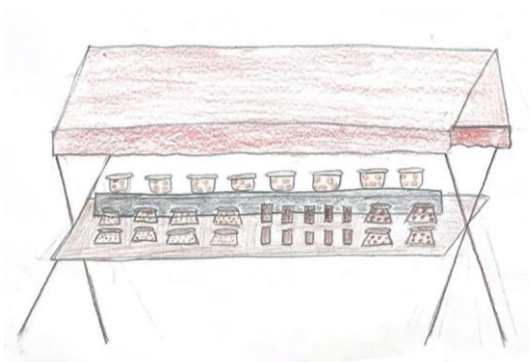

Figure 10: Približen izgled stojnice.

8. VIRI IN LITERATURA

Kocutar, S. (2022). *Lovro Stepišnik - pohorski mlinar s košem polnim knjig*. Dostopno na: <https://www.rtvsllo.si/radio-maribor/poglej-in-povej/lovro-stepisnik-pohorski-mlinar-s-kosem-polnim-knjig/613091>

Šega Crnič, S. (2016). *Lovro s košem gre!* Slovenska Bistrica: Knjižnica Josipa Vošnjaka.

TD Zgornja Ložnica (2017). *Zgornja Ložnica (zloženska)*. Slovenska Bistrica: Ljudska univerza Slovenska Bistrica.

Titl, J. (2006). *Venčesl in okolica*. Slovenska Bistrica: Zavod za kulturo.

Vozel, P. in Badovinac, B. (2011). Lovro Stepišnik in potujoče knjižničarstvo na slovenskem na prehodu iz 19. v 20. stoletje. *Knjižnica*, 55, 2-3, str. 223–238.